

URNIETAKO UDALERRIAN HERRITARREN BIZIKIDETZA SUSTATZEKO ETA BERMATZEKO NEURRIEN ORDENANTZA.

HITZAURREA

Urnietako udalerriko espazio publikoak osatzen dituzten ondasun eta instalazioen erabilera herritar guztien betebeharra da gizalegez jardutea.

Hala ere, gure udalerrian badira herritarren eta gutxiengoen kolektiboen jarrera arduragabeak hiri-altzarietan, iturrietan, faroletan, parke eta lorategietan, trafiko-seinaleetan, udal-instalazioetan eta beste ondasun publiko eta pribatu batzuetan. Jarrera horiek konponketa-gastu gero eta handiagoak eragiten dituzte, udal-baliabideak beste helburu batzuetarako erabiltzea galarazten dutenak eta, Udalak aurre egin behar dienez, benetan herritar guztiek jasaten dituztenak.

Era berean, bide publikoaren kontserbazio-egoerari dagokionez, eta tokiko gobernua modernizatzeko neurrii buruzko abenduaren 16ko 57/2003 Legea indarrean sartu denez, komenigarria da espazio publikoen erabilera egokia bermatzea, zehapen- eta diziplina-araubidea ezarriz.

Zalantzarik gabe, Udal Administrazioaren eremutik haratago doan fenomeno baten aurrean gaude, baina, herria denez haren ondorio laidogarriak jasaten dituena, Udalak ezin du arazo horretatik kanpo geratu, eta, bere eskumenaren esparruan, ordenamendu juridikoak erabakitako bitartekoekin aurre egin behar dio.

Udal honen erabakia da udalerririk honetan gertatzen diren ekintza bandalikoak murrizten eta ezabatzen saiatzea, eta, horretarako, beharrezkoa da arau-testu bat izatea, udalerrira narriatzen duten eta bizikaltatea kaltetzen duten jokabide antisozialak definitzeko eta dagozkien arau-hausteak eta zehapenak tipifikatzeko.

Ordenantza honek, Udal Administrazioaren araugintzarako eta autoantolaketarako ahalaren adierazpena denak, ez du portaera horiek osatzen duten arazo konplexuaren konponbidea izan nahi, baizik eta herritarrek fenomeno horren aurrean duten kezkari erantzutea, bai eta herritar edo talde arau-hausleentzat disuasio-tresna bat ere, eta erantzukizunez eta gizalegez jokatzeko deia egitea, baita haien ordezkariak esleituta duten pertsonentzat ere, hori guztia, noski, beste Administrazio Publiko batzuen eskumenei eta Justizia Administrazioarekin eska daitekeen lankidetzari kalterik egin gabe.

Horregatik guztiagatik, Toki Araubidearen Oinarrii buruzko apirilaren 2ko 7/1985 Legearen 25. artikulua eta Euskadiko Toki Erakundeei buruzko apirilaren 7ko 2/2016 Legearen 17. artikulua betez (espazio publikoko bizikidetzaren harremanen antolamendua eta kudeaketa, ondasun publikoen zaintza eta tutoretza, toki publikoen segurtasunaren babesa, hirigintzako polizia eta ingurumenaren babesa), eta zerbitzu eta erabilera publikoa bermatzen duten espazio eta gune publikoak eta instalazio eta altzari-elementuak behar bezala instalatu eta kontserbatzen direla bermatzeko, ordenantza hau egin da, honako kapitulu hauetan banatuta.

I. KAPITULUA XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua.- Aplikazio-eremu objektiboa.

1. Ordenantza hau Urnietako udalerririk osoan aplikatuko da.

2. Ordenantza, bereziki, udalerriko espazio publiko guztietan aplikatuko da, hala nola, kaleetan, zirkulazio-bideetan, espaloietan, plazetan, pasealekuetan, parkeetan, lorategietan eta gainerako espazio edo berdeguneetan, zubietan, tuneletan, aparkalekuetan, iturrietan, eraikin publikoetan eta udalaren titulartasuneko erabilera edo zerbitzu publikorako gainerako espazioetan, bai eta horietan dauden eraikuntzetan, instalazioetan, hiri-altzarietan eta udalaren jabari publikoko gainerako ondasun eta elementuetan ere.

3. Era berean, ordenantza aplikatzen zaie beste espazio, eraikuntza, instalazio, ibilgailu edo elementu batzuei, baldin eta udal administrazioaz bestelako baten edo beste edozein erakunde edo enpresa publiko edo pribatuen titulartasuneko erabilera edo zerbitzu publiko batera bideratuta badaude, hala nola garraio-ibilgailuak, markesinak, autobus-geltokiak, metro-geltokiak, trenbidekoak, autobus-geltokiak, autobus-hesiak, trafiko-seinaleak, edukiontzia eta antzeko beste elementu batzuk. Hala dagokionean, udalak espazio, eraikuntza, instalazio, ibilgailu edo elementu horien titularrekin hitzarmen espezifikoak sinatzea bultzatuko du, udalaren esku-hartzeari beharrezko estaldura juridikoa emateko.

4. Ordenantza aplikatuko da, halaber, titulartasun pribatuko espazio, eraikuntza, instalazio eta ondasunetan, horietatik abiatuta aurreko paragrafoetan adierazitako espazio, instalazio eta elementuetako bizikidetzari eta gizalegeari modu negatiboan eragiten dioten edo eragin diezaioketen jokabideak edo jarduerak egiten direnean, edo jabeak, errentariak edo erabiltzaileak horiek behar bezala ez zaintzeak edo behar bezala ez mantentzeak espazio publikoko bizikidetzan edo gizalegean ondorio kaltegarriak ekar ditzakeenean.

2. artikulua. Udal-eskumena.

1. Udal-administrazioaren berezko eskumena da:

- a) Espazio publikoan bizikidetza-harremanak antolatzea eta kudeatzea.
- b) Udal-ondasunak zaintzea.
- c) Titulartasun publikoko zerbitzu, ekipamendu, azpiegitura eta instalazioen erabilera antolatzea eta kudeatzea.
- d) Leku publikoetako segurtasuna, espazio publikoak zaintzea eta pertsonak eta ondasunak babestea barne.
- e) Espazio publikoetan eta jendearentzat zabalik dauden leku eta establezimenduetan antolatutako jardueren segurtasuna antolatzea eta kudeatzea.
- f) Hirigintza-diziplina, hiri-ingurunearen eta eraikinen kontserbazioa zaintzeko, segurtasun, osasungarritasun eta apaintasun publikoko baldintzetan egon daitezen.
- g) Osasun publikoa sustatzea, kudeatzea, defendatzea eta babestea.

2. Ordenantza honetan aurreikusitako udal-eskumeneko babes-neurriek ez diete kalterik egingo ukitutako ondasunen jabeen dagozkien eskubide, ahalmen eta betebeharreri, ez eta beste administrazio publiko batzuen eta legeetan araututako epaile eta justizia-auzitegien eskumenei ere.

3. Ordenantza honetan ezarritako neurriak aplikatuz, nahasitako ordena zibikoa berrezartzea, jokabide antisozialak gaitzestea eta eragindako kalteak konpontzea izango dira helburu nagusiak.

3. artikulua.- Herritarren portaera.

1. Herritarrek bizikidetza eta herritarren lasaitasuna errespetatzeko betebeharra dute.

2. Era berean, behartuta daude ondasun eta zerbitzu publikoak haien erabileraren eta xedearen arabera erabiltzera.

II. KAPITULUA.- EKITALDI PUBLIKOAK ANTOLATZEA ETA BAIMENTZEA

4. artikulua.- Ekitaldi publikoak antolatzea eta baimentzea.

1. Espazio publikoetan egiten diren ekitaldien antolatzaileek pertsonen eta ondasunen segurtasuna bermatu behar dute. Horretarako, organo eskudunak kasuan-kasuan ezartzen dituen segurtasun-baldintza orokorrak eta autobabesekeak bete behar dituzte. Inguruabarrek hala eskatzen dutenean, Udalak antolatzaileei eskatu ahal izango die fidantza bat jartzeko edo aseguru-poliza bat ordaintzeko, sor daitezkeen kalte-galerei erantzuteko.

2. Udalak ez du baimenik emango egin nahi diren espazio publikoetan jai-, musika-, kultura-, kirol- edo antzeko ekitaldiak egiteko, baldin eta, ikusleen aurreikuspenengatik, espazio publikoaren ezaugarriengatik edo espedientean behar bezala egiaztatutako eta arrazoitutako beste inguruabar batzuegatik, gertakari horiek segurtasuna, bizikidetza edo gizalegea arriskuan jar baditzaizkete. Kasu horietan, ahal den guztietan, Udalak antolatzaileei proposatuko die ekitaldia egin ahal izateko gune alternatiboak.

III. KAPITULUA.- PERTSONEN DUINTASUNAREN AURKAKO ATENTATUAK.

5. artikulua.- Jokabide-arauak.

1. Espazio publikoan debekatuta dago pertsonen duintasuna gutxieteko jokabide oro, bai eta diskriminazio-jokabide oro ere, eduki xenofobo, arrazista, sexista edo homofoboa izan, edo beste edozein egoera edo zirkunstantzia pertsonal edo sozial, izatez, idatziz edo hitzez, irainen, iseken, nahita eragindako eragozpenen, hertsapen psikiko edo fisikoaren, erasoen edo bestelako jokabide iraingarrien bidez. Paragrafo honetan deskribatutako jokabideak arau-hauste arintzat hartuko dira.

2. Bereziki debekatuta daude arestian deskribatutako jokabideak adineko pertsonen, adingabeen eta desgaitasunen bat duten pertsonen aurka egiten direnean. Paragrafo honetan deskribatutako jokabideak arau-hauste larritzat hartuko dira.

3. Kultura-, jai-, jolas- edo kirol-izaerako edozein ekitaldi publikoren antolatzaileek, edo beste edozein eratako ekitaldi publikoren antolatzaileek, ekitaldi horiek egiten diren bitartean, aurreko paragrafoetan deskribatutako jokabideak gerta ez daitezen zainduko dute. Ekintza horietakoren bat dela-eta aipatutako jokabideak egiten badira, antolatzaileek berehala jakinarazi beharko diete agintaritzako agenteei.

IV. KAPITULUA.- HIRI-INGURUNEAREN IKUS-DEGRADAZIOA.

6. artikulua.- Jokabide-arauak.

1. Debeekatuta dago edozein motatako grafitiak, pintadak, orbanak, zirriborroak, idazkiak, inskripzioak edo grafismoak egitea, edozein materiarekin (tinta, pintura, materia organikoa edo antzekoak) edo azalera marratuz, espazio publikoko edozein elementuren gainean, bai eta zerbitzu publiko bateko ekipamendu, azpiegitura edo elementuen eta instalazioen barruan edo kanpoan ere, oro har, garraio

publikoa, ekipamenduak, hiri-altzariak, zuhaitzak, lorategiak eta bide publikoak eta Ordenantza honetan deskribatutako gainerako elementuak barne. Kanpoan geratzen dira jabearen baimenarekin edo udalaren baimenarekin egiten diren mural artistikoak.

Aurreko lerrokan deskribatutako jokabideak egitea arau-hauste larritzat hartuko da.

2. Arau-hauste larritzat hartuko dira egiten diren pintadak edo grafitiak:

a) Garraio-elementuetan, titulartasun publikokoak edo pribatukoak izan, eta, lehenengo kasuan, udalekoak izan edo ez, ibilgailuak, geltokiak, markesinak eta espazio publikoetan instalatutako gainerako elementuak barne.

b) Parke eta lorategi publikoetako elementuetan.

c) Higiezinaren fatxadetan, publiko zein pribatuetan, pintadaren edo grafitiaren hedadura ia hautemanezina denean izan ezik.

d) Trafiko-seinaleetan edo bide-identifikazioko seinaleetan, edo hiri-altzarietako edozein elementutan, baldin eta elementuaren funtzionaltasuna erabat edo partzialki baliogabetzea edo galtzea badakar.

e) Pertsonak, taldeak edo erakundeak iraintzen dituen publizitatea.

3. Arau-hausteak oso larriak izango dira, baldin eta katalogatutako edo babestutako monumentu edo eraikinetan egiten bada, eta bereziki hiri-espazioaren aurka egiten bada.

7. artikulua.- Graffiti egiteko espazioa erabiltzea.

1.- Graffitiak egiteko egokitzat jotzen dituen guneak zehaztuko ditu Udalak.

2.- Graffitiak Udalak eskatuta edo interesdunak alde aurretik eskatuta eta dagokion udal-baimenarekin egingo dira:

A) Udalak eskatuta egindako graffitiak.

Kasu honetan, eta grafitiaren edukia alde batera utzita – artistak zehaztu beharko du, Kultura Sailarekin lankidetzan, grafitiaren espazioak eta gaiak zehaztuta –, Udalak hura egiteko behar diren baliabide materialak jarriko ditu, hala nola pintura, latexeko eskularruak, maskarak eta abar. Graffiti egitean, aplikagarri zaizkion segurtasun- eta higie-neurri guztiak errespetatu beharko dira.

B) Graffitiak, interesdunak eskatuta eginak.

Horretarako ezarritako lekuetan graffitiak egiteko, pintoreek honako alderdi hauek bete beharko dituzte:

a) Lana egiteko udal-lizentzia eskatzea. Eskaerarekin batera, aurreikusitako grafitiaren krokis edo zirriborro txiki bat aurkeztu beharko da.

b) Legez ezarritako segurtasun- eta higie-neurriak betetzeko konpromisoa.

8. artikulua.- Esku-hartze espezifikokoak.

1. Adierazpen grafikoaren ezaugarriak direla-eta, erabilitako materiala edo ukitutako ondasuna garbitu eta aurreko egoerara berehala itzul badaiteke, agintaritzaren agenteek pertsona arau-hausleari pertsonalki aginduko diote hura garbitzeko, hargatik eragotzi gabe egindako arau-hausteagatik dagozkion zehapenak ezartzea.

2. Udalak, subsidiarioki, arau-hausteak eragindako kalteak garbitu edo konpondu ahal izango ditu, erantzulearen edo erantzuleen kontura eta dagozkion zehapenak ezartzeari kalterik egin gabe.

V. KAPITULUA.- PANKARTAK, KARTELAK ETA LIBURUXKAK.

9. artikulua.- Jokabide-arauak.

1. Kartelak, hesiak, errotiluak, pankartak, itsasgarriak, paper itsatsiak edo beste edozein publizitate, iragarki edo propaganda mota udal-agintaritzak berariaz prestatutako lekuetan baino ez da jarriko. Kartelak jartzeko arauak honako hauek dira:

- Egiteko dauden jarduketan kartelak errespetatzea.
- Beste kartel batzuk jartzeko nahikoa leku utzita
- Kartel bakarra jartzea jarduera bakoitzeko.
- Kartel zaharkituak astelehenetan kenduko dira.

2. Era berean, Udalaren berariazko baimena beharko da, ukitutako ondasunaren titularrarena ez ezik, kartela edo pankarta ondasun pribatu batean jartzen denean espazio publikoaren gainetik hegan egiten badu, balkoi-tako pankartak eta beste irekidura batzuk izan ezik.

3. Artikulu honetan deskribatutako egitateak arau-hauste arinak izango dira.

10. artikulua.- Esku-hartze espezifikoak.

1. Aurreko artikuluetan jasotako kasuetan, agintaritzaren agenteek kautelaz esku hartuko dute erabilitako material edo bitartekoetan, eta arau-hausleari zuzenean aginduko diote materiala kentzeko eta hura jartzeagatik egindako kalteak konpontzeko, egindako arau-hausteagatik ezarri beharreko zehapenei kalterik egin gabe.

2. Udalak kautelazko neurri bat hartu ahal izango du propaganda edo publizitate elementuak kentzeko, arduradunaren kontura, dagozkion zehapenak ezartzeari kalterik egin gabe.

VI. KAPITULUA.- JOLASETARAKO ESPAZIO PUBLIKOAREN ERABILERA DESEGOKIA.

11. artikulua.- Jokabide-arauak.

1. Debekatuta dago espazio publikoan jolastea, baldin eta herritarren edo espazio publikoaren gainerako erabiltzaileen eskubide legitimoak urratzen badituzte. Era berean, debekatuta dago espazio horietan kirol-lehiaketa masiboak eta bat-batekoak egitea, nahasmendu bera eragiten badute. Idatz-zati honetan aurreikusitako kasuetan, agintaritzako agenteek pertsona horiei gogoraraziko diete Ordenantza honek debekatu egiten dituela praktika horiek. Pertsonak bere jarreran jarraitzen badu, zehapena jaso ahal izango du, eta jokabidea arau-hauste arintzat hartuko da.

2. Bereziki debekatuta dago espazio publikoaren erabiltzaileen osotasun fisikoa eta ondasun, zerbitzu edo instalazio publiko zein pribatuen osotasuna arriskuan jar dezaketen tresnekin edo bestelako objektuekin jolastea.

3. Ez dago baimenduta bizikletekin, patinekin edo monopatinekin akrobaziak eta trebetasun-jolasak egitea horretarako jarritako eremuetatik kanpo. Debekatuta dago oinezkoentzako eskailerak, minusbaliatuen irisgarritasunerako elementuak, barandak, bankuak, eskudelak edo hiri-altzarietako beste edozein elementu erabiltzea patinekin eta monopatinekin akrobaziak egiteko.

4. Arau-hauste larritzat hartuko dira artikuluko honetako 2. eta 3. paragrafoetan adierazitako jokabideak.

VII. KAPITULUA.- ESPAZIO PUBLIKOKO BESTE JOKABIDE BATZUK.

Eskekotasun-formak dituzten jokabideen ondorioz espazio publikoa okupatzea.

12. artikulua.- Erregulazioaren oinarriak.

1. Atal honetan arau-hauste gisa tipifikatutako jokabideek babestu egin nahi dute, bereziki babestutako ondasun gisa, herritarrek Urnietako udalerrian zehar ibiltzeko duten eskubidea, beren borondatean gogaitu edo nahastu gabe, pertsonen zirkulazio askea, adingabeen babesa eta bide eta espazio publikoen erabilera zuzena.

2. Bereziki, atal honek Urnietan dauden pertsonak babesteko joera du, behin eta berriz, modu intrusiboan edo oldarkorrean eskean ibiltzen diren jokabideen aurrean, bai eta modu antolatuan ere, dela zuzenean edo ezkutuan, eskatu gabeko zerbitzu txikiak eskainita, dela beste edozein formula baliokideren aurrean, bai zuzenean edo zeharka adingabeak erreklamatzeko erabiltzen dituen edo jarduera hori egiten duen pertsonari laguntzen dioten beste edozein eske-moduren aurrean.

13. artikulua.- Jokabide-arauak.

1. Debekatuta daude eskekotasun-itxuraren pean edo modu antolatuan jarrera hertsatzaileak edo jazarpen-jarrerak adierazten dituzten jokabideak, edo herritarrek espazio publikoetan askatasunez ibiltzea nahita oztopatzen eta eragozten dutenak. Atal honetan deskribatutako jokabideek arau-hauste arina dakarte.

14. artikulua.- Jokabide-arauak.

1. Ordenantza honen aplikazio-eremu objektibo gisa definitutako edozein espaziotan beharizan fisiologikoak egitea debekatuta dago, hala nola libratzea, pixa egitea edo txistua botatzea, bereziki beharizan horiek gauzatzeko diren instalazio edo elementuetan izan ezik. Deskribatutako jokabideak arau-hauste arinak izango dira.

2. Bereziki debekatuta dago aurreko paragrafoan deskribatutako jokabidea, pertsona asko biltzen diren guneeetan edo adingabeak ibiltzen diren lekuetan egiten denean, edo monumentu edo eraikin katalogatu edo babestuetan egiten denean. Deskribatutako jokabide horiek arau-hauste larriak dira.

VIII. KAPITULUA.- EDARI ALKOHOLDUNEN KONTSUMOA, SALMENTA EDO BANAKETA.

15. artikulua.- Erregulazioaren oinarriak.

Kapitulu honetan jasotako erregulazioaren oinarriak dira osasun publikoaren babesa eta osasungarritasuna, ingurumenarekiko errespetua, adingabeen babesa, bizilagunen atsedenerako eta lasaitasunerako eskubidea, espazio publiko garbi eta degradatu gabeaz gozatzeko eskubidea, bide publikoaren erabilera ordenatua, segurtasun publikoaren bermea eta beste ondasun batzuk, hala nola, lehia leiala merkatu-ekonomiaren esparruan eta kontsumitzaileen eta erabiltzaileen eskubideak.

16. artikulua.- Jokabide-arauak

A) Edari alkoholduen kontsumoa:

1. Antolamendu Juridikoan eta Urnietako Udalak droga menpekotasunen arloan burutzen dituen jardueretan ezarritakoari kalterik egin gabe, gune publikoetan alkoholduen edaririk ez dela kontsumitzen zainduko da.
2. Debehatuta dago toki publikoetan edari alkoholduen kontsumitzea.
3. Bereziki debehatuta dago artikulua honen 1. paragrafoan deskribatutako edari alkoholduen kontsumitzea, herritarren bizikidetzara larriki alda dezakeenean. Ondorio horietarako, aldaketa hori honako inguruabar hauetakoren bat gertatzen denean gertatzen da:
 - a) Leku publikoaren izaera dela eta, herritar taldeek kontsumoa masiboki egin dezaketenean, edo herritarrak pilatzera gonbidatzen dituen.
 - b) Kontsumoaren eraginaren ondorioz, ingurunekeo lasaitasuna honda daiteke edo bertan osasungarritasunik gabeko egoerak eragin.
 - c) Kontsumoa modu iraingarrian egiten denean oinezkoentzat edo espazio publikoen gainerako erabiltzaileentzat.
 - d) Kontsumitzen den lekuetan adingabeak edo haurrak eta nerabeak daudenean.

Paragrafo honetan deskribatutako edari alkoholduen kontsumitzea debehatzea arau-hauste larria da.

B) Adingabeei edari alkoholduen saltzea edo ematea.

Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzko apirilaren 7ko 1/2016 Legean xedatutakoari kalterik egin gabe, eta lege horren arabera, debehatuta dago 18 urtetik beherakoei edari alkoholduen saltzea edo ematea. Debehatu hori ez betetzea arau-hauste larritzat edo oso larritzat joko da, osasunari eragiten dion kaltearen arabera. Jokabide hori Legean xedatutakoaren arabera larritzat jotzen denean, Alkatetzari dagokio zehapena izapidetu eta ezartzea.

17. artikulua.- Esku-hartze espezifikoa.

1. Aurreko artikuluetan jasotako kasuetan, agintaritzaren agenteek debehatutako edariak, ontziak edo gainerako elementuak kendu eta kautelaz esku hartuko dute, baita erabilitako materialak edo bitartekoak ere. Atzemandako edari alkoholduen eta elikagaiak berehala suntsitu ahal izango dira higiene- eta osasun-arrazoiengatik.

IX. KAPITULUA.- ESPAZIO PUBLIKOAREN ERABILERA DESEGOKIA.

18. artikulua.- Erregulazioaren oinarriak

Kapitulu honetan jasotako erregulazioak espazio publikoaren eta haren elementuen erabilera arrazional eta ordenatuaren bermea du oinarri, bai eta, hala badagokio, osasungarritasuna zaintzea, segurtasuna eta udal-ondarea babestea ere. Debehatuta dago espazio publikoak eta horien elementuak modu desegokian erabiltzea, gainerako erabiltzaileek erabiltzea edo gozatzea eragotzi edo zailtzeko moduan.

19. artikulua.- Jokabide-arauak.

1. Honako jarduketara hauek egitean errespetatu beharreko neurriak:
 - a) Lorontziak edo landareak bide publikora urik ez isurtzeko moduan ureztatuko dira, eta soberan dagoen uraren hargailu bat jarriko da isurketa hori eragozteko.
 - b) Alfonbrak, erratzak, trapuak astintzea balkoietan, begiratokietan edo bide publikora ematen duten leihoetan edo pertsonak ibiltzen diren barruko patioetan, 21:00etatik 10:00etara baino ezingo da egin. Eragiketa horiek kalterik edo eragozpenik ez eragiteko moduan egingo dira.
 - d) Alarma-sistema bat instalatuta duten enpresa, denda, etxe edo ibilgailuen arduradun diren herritar guztiek sistema hori behar bezala funtzionatzeko betebeharra dute.
2. Ez daude baimenduta espazio publikoen eta horien elementuen erabilera desegoki hauek:
 - a) Bankuak eta eserleku publikoak zertarako diren, halakoetarako erabiltzea.
 - b) Iturrietan, urmaeletan edo antzekoetan garbitzea edo bainatzea.
 - c) Arropa garbitzea iturrietan, urmaeletan, dutxetan edo antzekoetan.
 - d) Bide publikoan ibilgailuak garbitzea.
 - e) Motorraren olio aldaketa edo kaleak zikindu ditzakeen edozein likido manipulatzeko.
 - f) Bide publikoan ibilgailuak konpontzea.
 - g) Hiri-hondakinak edo -hondakinak manipulatzeko edo hautatzea, eta, horretarako, hondakinak sakabanatzea, biltzea zailtzea edo ontziak aldatzea.
 - h) Bide publikora botatzea edo bertan txikleak, hondakinak, zigarrokinak uztea.
 - i) Debehatuta dago jendearentzat zabalik dauden espazioetan petardoak edo bengalak erabiltzea, bai eta edozein motako objektuak proiektatzen dituen edozein tresna ere, hala nola arkuak, zerbatanak, tiragomak eta bola-jaurtiketako pistolak.

j) Debebatuta dago ibilgailuak bide publikoan edo haren inguruan aparkatzea saltzeko edo alokatzeko, edo batez ere publizitaterako, baldin eta enpresek egiten badute edo espazio publikoaren erabilera intentsiboa bada.

3. Aisia-eremuak: barbakoak egitea.

a) Berariaz baimendutako jolas- eta kanpaldi-eremuetan soilik egin ahal izango dira barbakoak.

b) Aisialdiko eremuetan dauden barbakoak eta materiala erabiltzen dituzten pertsona guztiak behartuta daude horiek zaintzera eta behar bezala erabiltzera, eta debebatuta dago horiek gaizki erabiltzea.

c) Barbakoak erabiltzen dituen pertsonaren edo pertsonen betebeharra izango da erabilitako materiala kentzea eta sortutako errauts goriak itzaltzea.

Barbakoak egiten diren bitartean debebatuta dago:

1) Eragozpenak sortzen dituzten eta pertsonen lasaitasuna eragozten duten zaratak sortzea.

2) Pertsonentzat eta ingurumenarentzat usain gogaikarri, kaltegarri eta/edo kaltegarriak sortzen dituen edozein ekintza edo ez-egite.

3) Janari-hondarrak, latak, botilak eta antzeko materialak horretarako jarritako lekuetatik kanpo uztea (paperontziak, edukiontziak, etab.), eta dauden mahaietan uztea.

4) Hondakinak biltzeko edukiontzietara errauts goriak isurtzea.

5) Barbakoak erabiltzearen ondorioz osasunerako eta ingurumenerako kaltegarriak diren materialak erabiltzea.

Deskribatutakoen aurkako jokabideak eta artikulua honetan aurreikusitako arau-hausteak arau-hauste arintzat hartuko dira.

X. KAPITULUA.- JARRERA BANDALIKOAK HIRI-ALTZARIAK ERABILTZEAN. HIRI-ESPAZIOAREN NARRIADURA.

20. artikulua.- Jokabide-arauak.

1. Debebatuta daude hiri-altzariak erabiltzean jokabide bandalikoak, oldarkorrak edo arduragabeak izatea, pertsonen edo ondasunen osasunerako eta osotasun fisikorako arriskutsuak edo arriskutsuak diren egoerak sortzen badituzte. Atal honetan deskribatutako jokabideak arau-hauste oso larriak dira.

2. Debebatuta daude hondatze larriko ekintzak, hala nola espazio publikoak edo horien instalazioak edo elementuak, higigarriak edo higiezinak, hondatzea, aurreko 1. paragrafoan aurreikusitako herritarren segurtasunaren aldaketan ondorioz.

3. Debebatuta dago etxeko zaborrak biltzeko edukiontziak eta paperontziak behar ez bezala pintatzea, erretzea eta manipulatzeko, baita kalteak eragiten dizkien beste edozein ekintza ere. 2. eta 3. paragrafoetan deskribatutako narriadura-egintzak arau-hauste larriak dira.

4. Kultura-, jolas-, jai-, kirol- edo bestelako ekitaldi publikoan antolatzaileak arduratuko dira, ekitaldi horiek egiten diren bitartean, aurreko paragrafoetan deskribatutako jokabideak gertatzen ez direla zaintzeaz. Hala eta guztiz ere, ekintza horietakoren bat dela-eta jokabide horiek gauzatzen badira, antolatzaileek berehala jakinarazi beharko diete agintaritzako agenteei.

XI. KAPITULUA.- HERRITARREN BIZIKIDETZA ERAGOZTEN DUTEN BESTE JOKABIDE BATZUK:

21. artikulua.- Jokabide-arauak.

1. Debebatuta dago:

1.1 Ibilgailuen martxak behartzea, behar ez diren azelerazioen ondorioz zarata gogaikarriak sortuz.

1.2 Herrigunean hotsak edo beste edozein seinale akustiko erabiltzea, harrapatzeko edo talka egiteko berehalako arriskua dagoenean edo larrialdiko zerbitzu publikoak edo pribatuak direnean izan ezik.

1.3. Telebistek, irratiek, altzarien mugimenduek, jokoek, kantuek, oihuek, borrokek, animalien zaratek eta abarrek eragindako zaratek eragindako asaldura, atsedena eta lasaitasuna. Zarata egiaztatu egin behar da.

1.4. Bizilagunei eragozpenak eragin diezazkieketen lanak edo konponketak egitea, batez ere, 22:00etatik 08:00etara. Igande eta jaiegunetan debebatuta daude obrak.

1.5. Lonjak edo legez kanpoko beste gune batzuk erabiltzea, hala nola txokoak edo biltzeko lekuak, jaiak ospatzeko, eta, oro har, edozein jarduera gogaikarri edo osasungaitz, horretarako baimenik izan gabe.

1.6. Salgaien zamalanak, kaxen, edukiontzien, eraikuntza-materialen eta antzeko objektuen manipulazioa 22:00etatik 8:00etara bitartean.

2. Artikulu honetan ezarritako jokabideak arau-hauste arintzat hartuko dira.

XII. TITULUA.- ZEHAPEN-ARAUBIDEARI ETA APLIKATU BEHARREKO BESTE NEURRI BATZUEI BURUZKO XEDAPEN KOMUNAK.

22. artikulua.- Herritarrek ordenantza betetzen laguntzeko duten betebeharra.

1. Urnietan dauden pertsona guztiak udal-agintariekin edo haien agenteekin lankidetzan aritzeko betebeharra dute, espazio publikoan herritarren arteko bizikidetzaren harremanak eta gizalegea zaintzeko.
2. Aurreko atalean ezarritakoaren ondorioetarako, Urnietako Udalak beharrezko bitartekoak jarriko ditu, laguntzeko duen betebeharra betetz, edozein pertsonak udal-agintariei jakinarazi ahal izan diezazkien herritarren bizikidetzaren edo gizalegearen aurkakoak diren gertaerak.
3. Adingabeen babesaren arloan indarrean dagoen legediaren arabera, herritar guztiak gertuen dauden agintari edo agenteei jakinarazi behar diete adingabe bat arriskuan edo babesgabezian dagoela hautematen duten egoera oro. Era berean, adingabe bat eskolatuta ez dagoela edo eskolara normalean joaten ez dela dakiten herritar guztiak gertuen dauden agenteei edo agintari eskudunei jakinarazi behar diete, neurri egokiak har ditzaten.

23. artikulua.- Elkarbizitzaren eta gizalegearen eremuko kontrol-, ikerketa- edo zehapen-lanak oztokatzen dituzten jokabideak.

1. Udal-agintariekin edo haien agenteekin emandako agindu edo errekerimendu zehatzak ez betetzea.
2. Zigor-arloko eta sektoreko legeriari kalterik egin gabe, aurreko paragrafoan deskribatutako jokabideak arau-hauste astuntzat joko dira.

24. artikulua.- Agintaritzaren agenteen froga-elementuak.

1. Ordenantza hau aplikatuz bideratzen diren zehapen-prozeduretan, agintaritzako agenteekin egiaztatutako egitateekin froga-balioa dute.

25. artikulua.- Herritarren salaketak.

1. Edozein pertsonak, ordenantza honetan aurreikusitako betebeharra betetz, salaketak aurkez ditzake Udalari jakinarazteko Ordenantza honetan ezarritakoaren arau-haustea izan daitekeen gertakari jakin bat dagoela.
2. Salaketetan honako hauek adierazi beharko dira: salaketa aurkeztu duen pertsonaren edo pertsonen nortasuna, arau-haustea izan daitezkeen egitateen azalpena, noiz egin den, eta, ahal bada, ustez erantzule diren pertsonen identifikazioa. Salaketa horri salatutako egitateen irudiak gehitu ahal izango zaizkio, bai argazkigintzan, filmazio digitalean edo beste baliabide teknologiko batzuetan, aplikatzeko den araudiaren arabera egindako salaketan jasotako egitateak egiaztatzeko.
3. Salaketarekin batera zehapen-prozedura hasteko eskaera aurkezten bada, udalak salatzaileari jakinarazi beharko dio prozedura hasi den ala ez, eta, hala badagokio, zer ebazpen eman den.

26. artikulua.- Adingabeek ordenantzaren aurka egindako jokabideengatik erantzukizuna.

1. Arau-hausleak adingabeak direnean, eta haurren edo nerabearen eskubideak, garapena eta prestakuntza babesteko helburuarekin, diruzko zehapenen ordean neurri zuzentzaileak ezarri ahal izango dira, hala nola prestakuntza-saioterara joatea, komunitatearentzako lanak edo izaera zibikoko beste edozein jardura. Neurri horiek arrazoituta hartuko dira, arau-hauste motaren arabera, eta jokabide arau-hausleak jasotzen duen zehapenaren arabera izango dira. Horretarako, gurasoen edo tutoreen edo zaintzaileen baimena eskatuko da, eta loteslea izango da.
2. Era berean, ordenantza honetan berariaz aurreikusten den kasuetan, gurasoek edo tutoreek edo zaintzaileek erantzukizun zuzen eta solidarioa izango dute adingabeek egindako arau-hausteetan.
3. Udaltzaingoak esku hartuko du adingabeak eskola-ordutegian espazio publikoetan igarotzen edo egoten diren kasuetan. Horretarako, Udaltzaingoak identifikatzeko eskatuko du, eta ikastetxean zergatik ez dagoen aztertuko du.

27. artikulua.- Bitartekaritza.

1. Urnietako Udalak bereziki sustatuko ditu gatazken bitartekaritza eta konponbide alternatiboa, auzi gutxiago eta kohesionatuagoak dituen gizarte batentzat oinarritzko tresna gisa.

XIII. TITULUA.- ZEHAPEN-ARAUBIDEA.

28. artikulua. Xedapen orokorrak.

1. Horieta batzuek izan dezaketen kalifikazio penalari kalterik egin gabe, administrazioko arau-hausteak izango dira ordenantza honetan ezarritako debekuen eta betebeharren aurkako ekintzak eta ez-egiteak.
2. Ordenantza honen aurkako arau-hausteak oso larriak, larriak edo arinak izango dira.

29. artikulua. Arau-hauste oso larriak.

Arau-hauste oso larriak dira:

- a) Herritarren bizikidetzan nahasmendua eragitea, modu larrian, berehala eta zuzenean, beste pertsona batzuen lasaitasunean eta eskubide legitimoak erabiltzean, aplikatzekoa den araudiaren arabera edozein motatako jarduerak normaltasunez garatzean eta osasungarritasun edo apaindura publikoan, betiere herritarren segurtasuna babesteari buruzko legerian tipifikatuta ez dauden jokabideak badira.
- b) Zerbitzu publikoetako ekipamenduak, azpiegiturak, instalazioak edo elementuak, bai eta hiri-altzariak ere, haustea, erretzea, kentzea edo hondatzea, modu larrian eta nabarmenean.
- c) Zerbitzu publikoen ohiko funtzionamendua modu larrian eta nabarmenean eragoztekoa edo oztopatzea.
- d) Seinale publikoak apurtzea, erauztea edo pintadak egitea, haien ikusmena eragotzi edo zailtzeko.
- e) Zabor-erakundeentzietan, obra-hondakinei edo hondakinei su ematea.
- f) Bide publikoan eta parke eta lorategietan dauden zuhaitzak erauzi edo moztea.
- g) Txoriak edo beste animalia batzuk ehizatzea eta hiltzea.
- h) Oinezkoak edo ibilgailuak ibilbideetan eta bide publikoetako espaloi eta galtzadetan normaltasunez ibiltzea nahita eragoztekoa.
- i) Pertsonen osotasuna arrisku larrian jartzen duten Ordenantza honetan aurreikusitako ekintzak egitea.

30. artikulua. Arau-hauste larriak.

Arau-hauste larriak dira:

- a) Zerbitzu publikoen ohiko funtzionamendua oztopatzea.
- b) Udalaren baimenik gabe pintadak egitea edozein ondasun publiko edo pribatutan.
- c) Zerbitzu publikoetako ekipamenduak, azpiegiturak, instalazioak edo elementuak hondatzea, baita hiri-altzariak ere, paperontziak eta iturri publikoak barne.
- d) Zuhaitz, landare eta lorategi publikoetan kalteak eragitea, hutsegite oso larria ez bada.
- e) Zaborrak edo hondakinak estolderia-sarera eta bide publikora botatzea, zirkulazioa zailtzeko edo osasun gaiztasun-arriskuak sortzeko.
- f) Jende asko biltzen den leku publikoetan metxa piztuak, bengalak edo petardoak, suziriak edo bestelako gai piroteknikoak eramatea.
- g) Animaliak gaizki tratatzea.
- h) Oinezkoak edo ibilgailuak ibilaldietan eta bide publikoetako espaloi eta galtzadetan normaltasunez ibiltzea nahita oztopatzea.

31. artikulua. Arau-hauste arinak.

Ordenantza honetan aurreikusitako gainerako arau-hausteak arinak dira.

32. artikulua. Zehapenak.

1. Arau-hauste arinak 300 eurorainoko isunarekin zehatuko dira.
2. Arau-hauste larriak 300,01 eurotik 1.500 eurora bitarteko isunarekin zehatuko dira.
3. Arau-hauste oso astunak 1.500,01 eurotik 3.000 eurora bitarteko isunarekin zehatuko dira.

33. artikulua. Kalteak konpontzea.

1. Ordenantza honetan aurreikusitako zehapenak ezartzea bateragarria izango da arau-hausleari berak aldatutako egoera bere jatorrizko egoerara leheneratzeko exijitzearekin, bai eta eragindako kalte-galeren ordainketarekin ere.
2. Kalte eta galera horiek udal-titulartasuneko ondasunetan gertatzen direnean, Udalak, zerbitzu tekniko eskudunek tasatu ondoren, konponketaren zenbatekoa zehaztuko du, eta arau-hausleari edo horren bidez erantzun behar duenari jakinaraziko zaio, ezarritako epean ordain dezan.

34. artikulua. Arduradunak.

1. Ordenantza honen arau-hausteen zuzeneko erantzuleak izango dira egile materialak, salbu eta adingabeak badira edo legezko egozgarritasun-kausaren bat badute; kasu horietan, gurasoek, tutoreek edo legezko zaintza dutenek izango dute erantzukizuna.
2. Arau-hauste diren jardunak pertsona batek baino gehiagok batera egiten dituztenean, pertsona horiek guztiek modu solidarioan erantzungo dute.
3. Kalteen erantzule solidarioak izango dira beste batzuek egin ditzaketen arau-hauste administratiboak prebenitzeko legezko betebeharra duten pertsona fisiko edo juridikoak.

35. artikulua. Zehapenak mailakatzea.

1. Aplikatu beharreko zehapena mailakatzeko, inguruabar hauek hartuko dira kontuan:

- a) Arau-haustek errepikatzea edo berrerortzea.
- b) Arau-hausleak intenzionalitatea izatea.
- c) Gertakarien garrantzia soziala.
- d) Eragindako kalteen larritasuna eta izaera.

36. artikulua. Zehapen-prozedura.

1. Zehapen-prozedura izapidetzeko eta ebazteko, zehatzeko ahala baliatzeari buruzko legeria orokorrean ezarritakoari jarraituko zaio.

37. artikulua. Amaiera konbentzionala.

1. Gizalegearen aurkako jokabide baten ondorioz sortutako kalteak ahal den neurrian konpontzeko, arau-hausleak, dagokion zehapen-ebazpena hartu aurretik, ezar daitekeen zehapena ordeztzeko eskatu ahal izango du, bai eta, hala badagokio, Udalari zor zaion konponketaren zenbatekoa ordeztzeko ere, komunitatearentzako lanak edo lanak egiteagatik, izaera eta irismen egokikoak eta arau-haustearen larritasunaren arabekoak.

2. Espediente pekoaren eskaerak espedientea ebazteko epea etengo du.

3. Udal Administrazioak espediente pekoaren eskaera onartzen badu, amaiera itunduagatiko zehapen-espedientea amaituko da, eta ezartzen diren lanak egitea ez da zehapentzat hartuko eta ez du inolako lan-loturarik eragingo Udalarekin.

XEDAPEN GEHIGARRIA

1. Ordenantza honetan ezarritakoak ez du eragotziko bertan jasotako ekintzak edo ez-egiteak arau-haustetzat jotzen dituzten xedapen sektorialetan aurreikusitako zehapen-araubidea aplikatzea.

2. Nolanahi ere, ezin izango dira zehatu zigor penala edo administratiboa jaso duten egitateak, subjektua, egitatea eta oinarria berdinak direla ikusten den kasuetan.

XEDAPEN INDARGABETZAILEA

1. Ordenantza hau indarrean sartzen denetik, indargabetuta geratzen dira Ordenantzaren aurka doazen udal-xedapen guztiak.

2. Ordenantza honetan ezarritakoarekin kontraesanean ez dauden udal-xedapen guztiak indarrean egongo dira.

AZKEN XEDAPENA

Ordenantza hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean osorik argitaratu eta hurrengo egunean jarriko da indarrean.

